

Nieuwsbrief Juli 2009

België-Belgique
P.P.B.B
1980 Zemst.
2/3006

Heemkring "de Semse" vzw

Opgericht in 1985

Ondernemernr: 432.094.478

zetel: Erfgoedhuis "de Semse"

Schoolstraat 13/1 1980 Zemst

Bankrekening: 001-2183660-72

P. 702726

Secret.: Vredelaan 48 1982 Zemst

Email: colette.vanderbeken@pandora.be

www.bloggen.be/desemse

www.zemst/be

Voor de thuisblijvers.

Noteer in uw agenda:

Donderdag 6 augustus - Een avondbezoek aan Industrieel Zaventem – gratis

Zondag 9 augustus Uitstap Waterloo – ganse dag – deelnameprijs € 56

Donderdag 20 augustus – namiddag uitstap Vilvoorde – gratis

Donderdag 27 augustus – Joods en gastro. Brussel – ganse dag – € 22.

Deelname melden 015/620740 of e-mail: colette.vanderbeken@pandora.be

Erfgoedgidsen van de provincie Antwerpen

Machteld de Schrijver

Onlangs verschenen er 2 erfgoedgidsen.

De ene publicatie is gewijd aan de abdij van Roosendael. De ondertitel van deze uitgave is "*Acht eeuwen gastvrijheid aan de Nete*".

Het boek telt 6 hoofdstukken en 94 pagina's en werd rijkelijk geïllustreerd met foto's van Stefan Dewickere. In de twee eerste hoofdstukken wordt nader ingegaan op de stichting, de geschiedenis, de evolutie en de architectuur van deze merkwaardige Cisterciërserinnenabdij. Ondanks het feit dat de stichtingsakte is verloren gegaan, aanziet men Gillis I Berthout toch als een belangrijke schenker, begunstiger en vermoedelijk ook als stichter. Twee van zijn dochters zijn in het klooster getreden; Een werd abdis. Hun beider grafsteen bleef zelfs in resten van de oude kerk bewaard. De abdij stond eerst onder toezicht van de abt van Villers-la-Ville, later van de abt van de Sint-Bernardusabdij van Hemiksem. Het stift werd steeds bewoond door zusters, gerekruteerd uit de adel en de hoge burgerij. In de loop van zijn geschiedenis zijn er meerdere malen (in de 16de en in de 17de eeuw) inwendige conflicten en tuchtproblemen geweest. Op het einde van de 14de eeuw waren er 2 belangrijke hoeven, in Itegem en in Grobbendonk en ca. 364 ha aan gronden. Rond 1500 waren er al 7 water- en windmolens en 16 boerderijen actief en strekten de gronden zich uit van Prüm in Duitsland tot het West-Vlaamse Leffinge. De zusters hebben zich 2 maal moeten terugtrekken in hun Mechels Refugiéhuis. Zowel de godsdienstoorlogen (1560-1583), de Spaans-Franse Successieoorlog (rond 1704) en de verplichte inkwartiering van soldaten (voor 1748) hebben gezorgd voor verwoestingen en beschadigingen. In de 17de en de 18de eeuw werden daarom ook verschillende delen van de abdij herbouwd. Een lange rust was hen echter niet beschoren. Eerst werd in 1794 de abdij verzegeld, nadien werden in 1797 de zusters met harde hand uit het complex verdreven en vanaf 1799 werden, op bevel van de nieuwe eigenaar, Pierre de Meulenaere, die ook in Antwerpen tal van kerken had opgekocht, delen van de abdij afgebroken en het bouw materiaal openbaar verkocht. De dochter van de nieuwe eigenaar ging in het bewaarde abdisenkwartier wonen. Rond dit verblijf werd een Engels park aangelegd. Het zogezegd oude "*pesthuis*" werd verbouwd tot oranjerie. Een nieuwe heraanleg in het park gebeurde in 1881. De laatste eigenaars, waaronder als laatste de ongehuwde dochter Pirard, verbleven in een klein landhuis, gebouwd werd tussen 1919 en 1920. Reden? De 2 Wereldoorlogen hebben het domein immers ook nog verder beschadigd. In 1959 kreeg het domein een nieuwe functie, n.a.v. de schenking aan het Seminarie van Mechelen. Sindsdien wordt het domein gebruikt voor jeugdtoerisme. Het park werd als landschap beschermd in 1968. Nadien volgden renovaties van verschillende gebouwen. In 2000 werd tenslotte vervolgens het complex verkocht aan vzw Kempens Landschap en dank zij Europese subsidies stap voor stap verder gerestaureerd en gerenoveerd.

Zeer merkwaardig is het neoclassicistisch geheel van het imposante poortgebouw, met groot fronton, het jaartal 1777, 4 zuilen en de 2 kwartcirkelvormige abdijsmuren links en rechts, voorzien van 2 portierswoningen. De rest van de abdijsmuur is een lappendeken van verschillende bouwmaterialen en van meerdere bouwfases. Het zogezegd pesthuis bestaat uit 2 verschillende delen: het heeft zowel een merkwaardige renaissancegevel met toren aan de waterzijde als een neoclassicistische gevel aan de parkzijde. Het neoclassicistisch koetshuis, verbouwd in 1881, werd in de 20ste eeuw uitgebreid en voor mindervalide aangepast. Het kleine landhuis is een mooi voorbeeld van cottagestijl uit de interbellumtijd en van de smaak van de toenmalige burgerij. In het park zijn zowel kronkelende paadjes als inheemse en exotische bomen aanwezig, waarvan sommige meer dan 185 jaar oud zijn!

Conclusie: deze oude abdijsite is zowel opmerkelijk voor zijn historische waarde, zijn archeologisch en immaterieel erfgoed als zijn beschermd landschap. Verder zijn de gevarieerde herbestemming en de toeristische functie bepalend geweest voor een beschrijving. Aan U, lezer om het nu te gaan ontdekken als verrassend complex!

ISBNnr 9 78 907 6 099 002

Zondag 12 juli 2009 gaan we naar de Watermolen in Schepdaal, malen, taartenbakken en Molenaarsliederen zingen. Wie ons graag wil vergezellen moet zich **dringend** aanmelden op het telnummer 015/620740 of per e-mail colette.vanderbeken@pandora.be.

De bijdrage is € 15 over te schrijven op 001-2183660-72.

Dit is een organisatie van Culturama vzw.